

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2020/879**z dnia 23 czerwca 2020 r.****zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 897/2014 w odniesieniu do przepisów szczegółowych w celu dostosowania przepisów dotyczących wdrażania programów współpracy transgranicznej finansowanych w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa do środków szczególnych wprowadzonych w reakcji na pandemię COVID-19**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Europejski Instrument Sąsiedztwa ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 12 ust. 1,uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające wspólne zasady i procedury wdrażania unijnych instrumentów na rzecz finansowania działań zewnętrznych ⁽²⁾, w szczególności jego art. 6 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na wdrażanie programów współpracy transgranicznej zarówno w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, jak i celu „Europejska współpraca terytorialna” (EWT) zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 897/2014 ⁽³⁾ wpłynęły w bezprecedensowym stopniu skutki pandemii COVID-19. Ta wyjątkowa sytuacja wymaga zastosowania szczególnych środków, dzięki którym programy współpracy transgranicznej w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa będą mogły przyczynić się w elastyczny i skuteczny sposób do reagowania na szybko pojawiające się potrzeby w sektorach w największym stopniu dotkniętych skutkami pandemii, takich jak sektor opieki zdrowotnej i sektor przedsiębiorstw – w tym małych i średnich przedsiębiorstw – oraz na rynku pracy, jak również wspierać odbudowę społeczno-gospodarczą w obszarach objętych programami.
- (2) Środki porównywalne ze środkami wprowadzonymi rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/460 ⁽⁴⁾ oraz (UE) 2020/558 ⁽⁵⁾, które mają być obecnie stosowane do programów współpracy transgranicznej w ramach celu EWT powinny mieć również zastosowanie do programów współpracy transgranicznej w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa.
- (3) W celu zmniejszenia obciążeń budżetowych ponoszonych przez kraje uczestniczące lub beneficjentów pomocy UE w kontekście pandemii COVID-19 zasada współfinansowania nie ma zastosowania do wkładu Unii w odniesieniu do wydatków poniesionych i wypłaconych, ujętych w rocznym sprawozdaniu finansowym programu za rok obrotowy rozpoczynający się w dniu 1 lipca 2020 r. i kończący się dnia 30 czerwca 2021 r.
- (4) Ze względu na skumulowane opóźnienia, jakie miały miejsce na początku okresu programowania, oraz dalsze spowolnienie wdrażania projektów spowodowane pandemią COVID-19 termin 31 grudnia 2021 r. na podpisanie umów innych niż już zawarte umowy na duże projekty infrastrukturalne należy przedłużyć o kolejny rok, do dnia 31 grudnia 2022 r. Z tych samych powodów nie należy oczekiwać, że działania realizowane w ramach projektów finansowanych z programów zakończą się w dniu 31 grudnia 2022 r. W związku z tym termin ten powinien zostać przedłużony o kolejny rok, do dnia 31 grudnia 2023 r.

⁽¹⁾ Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 27.

⁽²⁾ Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 95.

⁽³⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 897/2014 z dnia 18 sierpnia 2014 r. ustanawiające przepisy szczegółowe dotyczące wdrażania programów współpracy transgranicznej finansowanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 232/2014 ustanawiającego Europejski Instrument Sąsiedztwa (Dz.U. L 244 z 19.8.2014, s. 12).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/460 z dnia 30 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013 oraz (UE) nr 508/2014 w odniesieniu do szczególnych środków w celu uruchomienia inwestycji w systemach ochrony zdrowia państw członkowskich oraz w innych sektorach ich gospodarek w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (Inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa) (Dz.U. L 99 z 31.3.2020, s. 5).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/558 z dnia 23 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1301/2013 i (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do szczególnych środków zapewniających wyjątkową elastyczność na potrzeby wykorzystania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (Dz.U. L 130 z 24.4.2020, s. 1).

- (5) Ze względu na różne środki powstrzymujące rozprzestrzenianie się wirusa wprowadzone w krajach uczestniczących instytucje audytowe mogą mieć trudności z przeprowadzaniem audytów na miejscu i stosowaniem statystycznej metody doboru próby przez pewien okres lub mogą nie mieć nawet takiej możliwości. W związku z tym w odniesieniu do roku obrotowego trwającego od dnia 1 lipca 2019 r. do dnia 30 czerwca 2020 r. należy zezwolić instytucjom audytowym na stosowanie niestatystycznej metody doboru próby.
- (6) W wyjątkowych przypadkach wyboru projektów można dokonać w drodze udzielenia finansowania bez zaproszenia do składania wniosków, z należytych uzasadnień w kontekście pandemii COVID-19. Należy uprościć etapy procedury, jaką powinna stosować Komisja, i znieść wymóg przedkładania Komisji pełnego wniosku projektowego w celu oceny projektu.
- (7) W rozporządzeniu wykonawczym (UE) nr 897/2014 termin „sprawozdania końcowe” stosuje się w dwóch różnych kontekstach. W rozporządzeniu wykonawczym należy zatem dokonać wyraźnego rozróżnienia między sprawozdaniami końcowymi, które obejmują program, z jednej strony, a sprawozdaniami końcowymi, które dotyczą realizacji konkretnego projektu, z drugiej strony.
- (8) Wydatki wspierające zdolności reagowania kryzysowego w kontekście pandemii COVID-19 należy dopuścić jako kwalifikowalne od dnia 1 lutego 2020 r.
- (9) W przeciwieństwie do art. 65 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013⁽⁶⁾, który wyznacza dzień 31 grudnia 2023 r. jako końcową datę kwalifikowalności wydatków dla programów współpracy transgranicznej finansowanych w ramach celu EWT, rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 897/2014 nie wyznacza takiej daty w odniesieniu do wydatków dotyczących współpracy transgranicznej w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, wskazuje natomiast określone terminy związane z cyklem projektów i działaniami realizowanymi w ramach projektów. W celu zapewnienia spójności między przepisami rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 897/2014 należy w możliwie największym stopniu dopasować do siebie wdrażanie obu rodzajów programów współpracy transgranicznej. Ze względu na pewność prawa nie należy jednak skracać okresu, w którym mogą być prowadzone działania związane z zakończeniem programu i projektów, tj. między dniem 1 stycznia 2024 r. a dniem 30 września 2024 r. Należy zatem nadal dopuszczać kwalifikowalność takich działań oraz powiązanych wydatków w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 30 września 2024 r. W odniesieniu do wskazanych okresów należy przedłużyć okres realizacji programów o jeden rok, a mianowicie – do dnia 31 grudnia 2025 r.
- (10) W celu zagwarantowania pewności prawa krajom uczestniczącym należy dostosować szczegółowe ustalenia i procedury dotyczące ostatniego roku obrotowego oraz zakończenia programu do przepisów mających zastosowanie do programów współpracy transgranicznej w ramach celu EWT. Ponadto należy zezwolić na pełne wykorzystanie wkładu Unii poprzez programy współpracy transgranicznej w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, aby skorzystać z dodatkowej elastyczności przewidzianej na potrzeby obliczania płatności salda końcowego na koniec okresu programowania.
- (11) Ze względu na powagę sytuacji związanej z pandemią COVID-19 należy przewidzieć szybkie wprowadzenie środków określonych w niniejszym rozporządzeniu, które w związku z tym powinno wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (12) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 897/2014.
- (13) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią komitetu powołanego rozporządzeniem (UE) nr 232/2014,

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu wykonawczym (UE) nr 897/2014 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12 dodaje się ustęp 4 w brzmieniu:

„4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i 2 oraz zgodnie z art. 6 ust. 1 nie jest wymagane współfinansowanie wkładu Unii w odniesieniu do wydatków poniesionych i wypłaconych, ujętych w rocznym sprawozdaniu finansowym programu za rok obrotowy od dnia 1 lipca 2020 r. do dnia 30 czerwca 2021 r.”;

2) w art. 15 datę „31 grudnia 2024 r.” zastępuje się datą „31 grudnia 2025 r.”;

3) w art. 18 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 2 datę „31 grudnia 2021 r.” zastępuje się datą „31 grudnia 2022 r.”;

b) w ust. 3 datę „31 grudnia 2022 r.” zastępuje się datą „31 grudnia 2023 r.”;

4) art. 19 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W okresie między 1 stycznia 2024 r. a 30 września 2024 r. mogą być prowadzone wyłącznie działania związane z zakończeniem projektów przez beneficjentów zgodnie z art. 48 ust. 2 lit. a) ppkt (iii) lub z zakończeniem programów w ramach pomocy technicznej.”;

5) w art. 28 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Do celów ust. 1 pandemia COVID-19 stanowi należycie uzasadniony przypadek, na który instytucja audytowa może się powołać w oparciu o swoją profesjonalną ocenę, aby stosować niestatystyczną metodę doboru próby w odniesieniu do roku obrotowego od dnia 1 lipca 2019 r. do dnia 30 czerwca 2020 r.”;

6) w art. 41 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 1 dodaje się literę c) w brzmieniu:

„c) projekt jest wdrażany w celu wzmocnienia zdolności reagowania kryzysowego w kontekście epidemii COVID-19.”;

b) dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W drodze odstępstwa od procedury określonej w ust. 4 Komisja ocenia projekty proponowane do wyboru bez zaproszenia do składania wniosków na podstawie ust. 1 lit. c) w oparciu o streszczenie projektu. Komisja powiadamia instytucję zarządzającą o swojej ocenie w terminie dwóch miesięcy od daty złożenia dokumentu. W razie konieczności termin ten może zostać przedłużony. W przypadku oceny negatywnej Komisja powiadamia instytucję zarządzającą o przyczynach swojej decyzji.”;

7) w art. 48 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 2 ppkt (ii) oraz (iii) otrzymują brzmienie:

„(ii) Koszty poniesione powinny zostać zapłacone przed złożeniem sprawozdań końcowych projektu. Koszty te mogą być zapłacone w późniejszym czasie, pod warunkiem że zostaną ujęte w sprawozdaniu końcowym wraz z planowanym terminem płatności.

(iii) Wyjątek stanowią koszty powiązane ze sprawozdaniami końcowymi projektu, w tym weryfikacją wydatków, audytem i ostateczną oceną projektu, które mogą zostać poniesione po okresie wdrażania projektu.”;

b) dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Niezależnie od art. 19 ust. 1 wydatki, które zostały wypłacone po dniu 31 grudnia 2023 r., nie kwalifikują się do otrzymania wkładu Unii.”;

c) dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 koszty projektów mających na celu wzmocnienie zdolności reagowania kryzysowego w kontekście epidemii COVID-19 są kwalifikowalne od dnia 1 lutego 2020 r.”;

8) art. 64 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 64

Płatność salda końcowego

1. Instytucja zarządzająca przedkłada wniosek o płatność salda końcowego wraz z dokumentami, o których mowa w art. 68 i art. 77 ust. 5.
2. Płatność salda końcowego następuje nie później niż w terminie trzech miesięcy od daty rozliczenia rachunków za ostatni rok obrotowy lub w terminie miesiąca od daty przyjęcia sprawozdania końcowego z wdrożenia, w zależności od tego, która z tych dat jest późniejsza.
3. Płatność salda końcowego programu w ostatnim roku obrotowym może przekraczać nawet o 10 % wkład Unii na każdy cel tematyczny określony w decyzji wykonawczej Komisji zatwierdzającej program.

Wkład Unii w postaci płatności salda końcowego w ostatnim roku obrotowym nie może przekraczać całkowitego wkładu Unii na rzecz każdego programu określonego w decyzji wykonawczej Komisji zatwierdzającej dany program.”;

9) w art. 77 wprowadza się następujące zmiany:

- a) w ust. 5 datę „30 września 2024 r.” zastępuje się datą „15 lutego 2025 r.”;
- b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Komisja może na wniosek danej instytucji zarządzającej wyjątkowo wydłużyć terminy wskazane w ust. 1–5 do dnia 1 marca.”.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 23 czerwca 2020 r.

W imieniu Komisji
Ursula VON DER LEYEN
Przewodnicząca